

A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e

FŐVÁROSI KÖZIGAZGATÁSI ÉS MUNKAÜGYI BÍRÓSÁG		6.
KÖZIGAZGATÁSI ÜGYSZAK		
FŐLAJTSÍMSZÁM		
KÉZDŐIRATON		
Postán / Gyűjtőládán / Személyesen / E-mailen / Faxon		
Érkezett:	2017 -07- 26	
PÉLDÁNY:	IV	
MELLÉKLET:	KÖZTÖK	
FŐLAJTSÍMSZÁM:	31388/16	
UTÓIRATON:		

Az ügy száma: Kfv.III.38.129/2016/4.

A tanács tagjai: dr. Kovács András a tanács elnöke
dr. Kovács Ákos előadó bíró
dr. Márton Gizella bíró

A felperes:

A felperes képviselője: dr. Szikinger István ügyvéd
(1027 Budapest, Margit krt. 50-52. I/2.)

Az alperes: Országos Rendőrfőkapitány
(1139 Budapest, Teve u. 4-6.)

Az alperes képviselője: dr. Bágyi Árpád jogtanácsos

A per tárgya: közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizgálni kért jogerős határozat: Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
20.K.31.388/2016/9.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 20.K.31.388/2016/9. számú ítéletét, valamint az alperes 2016. január 4. napján kelt 29000-105/438/9/2015/P. számú határozatát hatályon kívül helyezi és az alperest új eljárásra kötelezi.

Kötelezi a Kúria az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50.000 (ötvenezer) forint együttes elsőfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 30.000 (harmincezer) forint kereseti és 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperest az alperes szerve 2015. július 26-án a Budapest IX. kerület V. utca 17. címről szabálysértés miatt előállította, mert nevezett az önkormányzat lakásába önkényesen beköltözött. Az előállításkor az intézkedő rendőr megbilincselte a felperest, melyet csak fogdába helyezése előtt vettek le róla akkor, amikor őrizetbe vették. A felperesre szabálysértés miatt bíróság elé állítása során figyelmeztetést szabtak.
- [2] A felperes megbilincselése miatt panaszt adott be, állítva, hogy ezzel sérült emberi méltósága, személyi szabadsághoz, testi integritáshoz való joga. A Független Rendőri Panasztestület (a továbbiakban: FRP) állásfoglalásában megállapította, hogy alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor, mert nem tűnt ki az eljárás során a megbilincselte személy részéről sem ellenségesség, sem az együttműködési készség hiánya. A szökés lehetősége a testület szerint önmagában nem ad alapot a bilincselésre.
- [3] Az alperes a 2016. január 4-i 29-105/438/9/2005/B határozattal a rendőri intézkedés elleni panaszt elutasította. Határozatában az alperes a megelőzési szándéokra tekintettel a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 48. §-ának c) pontjára, és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX.22.) BM rendelet (a továbbiakban: R.) 41. §-ának (1) bekezdésére hivatkozott.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [4] Ez ellen a jogerős döntés ellen a felperes nyújtott be keresetet, kérve annak hatályon kívül helyezését, és az alperes új eljárásra kötelezését. Keresetében előadta, hogy közvetett feltételezésre az alperes a bilincselést, mint vele szemben fogatosított intézkedést nem alapíthatta volna.
- [5] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú ítélet

- [6] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság jogerős ítéletében a keresetet elutasította. Indokolása szerint az előállítást, bár az épületben több rendőr tartózkodott, egy rendőr hajtotta végre, aki a bilincselést az Rtv. 48. §-ának c) pontja alapján a felperes esetleges szökésének megakadályozása céljából, figyelemmel az R. 41. §-ának (1) bekezdése g) pontjában írt feltétel fennállására hajtotta végre.
- [7] Az intézkedést végrehajtó rendőr hadnagyot az eljárás során egyedül terhelte a felelősség, aki döntésének mérlegelésekor a folyamatos figyelmet, fizikai kényszert jelentő testi kényszer alkalmazása helyett választotta a bilincselést, tekintettel arra is, hogy az előállítás nem az arra kialakított biztonsági körülményeknek egyébként megfelelő szállítóeszközzel történt. A jogszabályok nem állítják feltételként a mérlegelés során figyelembe veendő körülményként a megbilincselte részéről az együttműködő magatartás tanúsítását. Nem kell tehát az intézkedést végrehajtó rendőrnek egyértelmű ellenszegülő magatartást tapasztalnia, elegendő annak kizárása a bilincseléshez, hogy a rendőr elkerülhesse a megbilincselte részéről a törvényben rögzített és az intézkedésre feltételül szabott magatartás megkezdését, annak folytatását, vagy annak teljes egészében történő véghezvitelének megakadályozását.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [8] Az ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, kérve az ítélet, egyben a támadott közigazgatási határozat hatályon kívül helyezését, és a közigazgatási határozatot hozó szerv új eljárásra kötelezését. Előadta, hogy a felperes nemhogy szökést nem kísérelt meg, de magatartása az alperes által sem vitatottan egyértelműen együttműködő volt. Az Rtv. 48. §-ában, vagy a R. 39. §-ában meghatározottakat nem valósította meg, és egyéb szökésre utaló körülmény sem merült fel. A felperesi álláspont szerint a „preventív bilincselés” jogellenes, hiszen a bilincselés mint kényszerítő eszköz a szökés megakadályozására alkalmazható, nem pedig a szökés potenciális, távoli lehetősége esetén. Emiatt a bilincs alkalmazása jogalap nélküli volt. A bilincs használatát nem indokolhatja az sem, hogy a rendőr egyedül intézkedett, hiszen nem vitatottan az intézkedés helyszínén több rendőr volt jelen.
- [9] Jogszabálysértésként az Rtv. 15. §-át, 16. §-ának (1) és (2) bekezdését, valamint az Alaptörvény egyes rendelkezéseit is megjelölte.
- [10] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében az ítélet hatályában fenntartását kérte, arra hivatkozva, hogy a felperes együttműködő magatartása esetén sem zárható ki a szökés lehetősége, amelyre tekintettel indokolt volt a bilincshasználat.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [11] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak miatt alapos.
- [12] A Kúriának arról kellett döntést hozni, hogy az intézkedést foganatosító rendőr helyes mérlegelés útján jutott-e arra a következtetésre, hogy az intézkedés alá vont személy együttműködő magatartása ellenére a szökés lehetőségének kizárására bilincset alkalmazott, arra is tekintettel, hogy az előállítást egyedül foganatosította.
- [13] A Kúria az ügyben alkalmazta az Rtv. 48. §-ának c) pontját, ami szerint a rendőr bilincset alkalmazhat, a személyi szabadságában korlátozni kívánt, vagy korlátozott személy szökésének megakadályozására. Az R. 41. §-ának (1) bekezdése értelmében bilincs alkalmazása az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben, különösen azzal szemben indokolt, akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.
- [14] Az idézett jogszabályokból következik, hogy a bilincs alkalmazásához a felperes részéről olyan magatartás tanúsítása lett volna szükséges, amely ellenségesnek, együtt nem működőnek minősült. Ehhez képest nevezett alávetette magát a rendőri intézkedésnek, együttműködött a rendőrökkel. Bilincselésére akkor került sor, amikor személyazonosságának igazolására szólították föl, irataiért a lakásba ment. Ennek során a lakásban az utána ment rendőr részéről került sor a megbilincselésre. Az alperes határozatából nem állapítható meg semmi olyan kézzel fogható körülmény, amely közvetlenül a szökés lehetőségének fennálltára utalhatott. A szökés megakadályozásához hozzá tartozna olyan magatartás, amelyet csak a bilincs alkalmazásával lehet megakadályozni. Ilyen magatartásra az alperes határozatában nem hivatkozott. A szökésnek csak elképzelhető távoli lehetősége a Kúria álláspontja szerint önmagában nem elegendő a felperes megbilincselésére és egyben nem szolgálhatja a szökés megelőzését sem olyan magatartás hiányában, mely akár közvetetten is szökésre utalna.
- [15] Tekintettel arra, hogy az Rtv. 16. § (1) bekezdése értelmében a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat, az Rtv. 48. §-a szerinti kényszerítő körülmény hiányában bilincs nem alkalmazható pusztán azon az alapon, hogy a rendőr egyedül intézkedik. A R. 41. §-ának (1) bekezdése nem további eseteket ad az Rtv. szabályaihoz, hanem maga is rögzíti, hogy bilincshasználatra kizárólag az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben van lehetőség. Az egyedül intézkedő rendőr tehát szintén csak abban az esetben jogosult bilincset használni, ha annak Rtv. szerinti feltételei fennállnak. A Kúria ebben a körben megjegyzi, hogy a

RÖSÁG
6.
.....
"MAOI"
.....
.....
.....

- bilincshasználat bármilyen kényszerítő körülmény, biztonsági kockázat nélküli, preventív használata egyértelműen ellentétes lenne az Emberi Jogok Európai Bíróságának irányadó gyakorlatával is [Raninen v. Finland, no. 20972/92., §56, Öcalan v. Turkey [GC], no. 46221/99, §182, Svinarenko And Slyadnev v. Russia, nos. 32541/08 and 43441/08, §117].
- [16] Tévedett a közigazgatási és munkaügyi bíróság, amikor az alperes megfelelő indokokkal alá nem támasztott határozatát kellően megalapozottnak tekintette a megbilincselés indokoltságára.
- [17] Csak a felperes alapjogi érveire hivatkozva jegyzi meg a Kúria, hogy az Alaptörvény rendelkezéseire való közvetlen utalásra, sérelmének az Alaptörvény alapján való megállapítására azért nem volt szükség, és az ilyen esetekben ez nem is lehetséges, mert az ítélet alacsonyabb szintű speciális tételes jogi szabályból is nyilvánvalóan levezethető.
- [18] A kifejtett indokok alapján a Kúria a jogerős ítéletet egyben az alperes határozatát a Pp. 275. §-ának (4) bekezdése alkalmazásával hatályon kívül helyezte, és a közigazgatási határozatot hozó szervet új eljárásra kötelezte.
- [19] A megismételt eljárásban az alperesnek a fenti ténymegállapítások és jogi iránymutatás alapján kell új határozatot hoznia.

Záró rész

- [20] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [21] Az alperes a Pp. 78. §-a alapján köteles megfizetni a felperes eljárásban a Pp. 79. §-a szerint felszámítható együttes költségeit.
- [22] Az illetékre vonatkozó rendelkezés az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. §-án alapszik.

Budapest, 2017. május 23.

Dr. Kovács András s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Ákos s.k. előadó bíró,
Dr. Márton Gizella s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő

